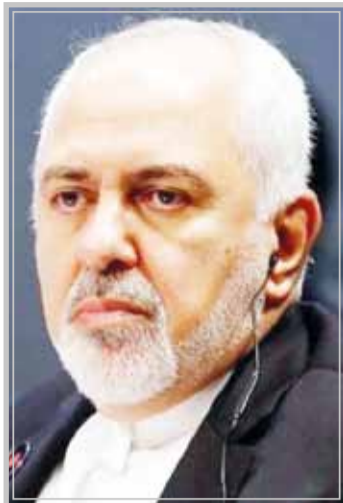

سفر ظریف به هند

محمدجواد ظریف، وزیر امورخارجه کشورمان روز گذشته برای شرکت در چهارمین اجلاس گفت‌وگوی بین‌المللی رایسینای هند وارد دهلی نو شد.

به گزارش اداره‌کل اطلاع‌رسانی و امور سخنگویی وزارت امورخارجه، ظریف علاوه بر سخنرانی در این نشست، با مقامات هندی و خارجی حاضر در این نشست بین‌المللی دیدار و گفت‌وگو خواهد کرد. اجلاس گفت‌وگوی بین‌المللی رایسینای هند از دیروز به مدت سه روز (۲۴ تا ۲۶ دی‌ماه) در شهر دهلی‌نو با حضور وزرای امورخارجه کشورهای مختلف از جمله ایران برگزار می‌شود.

رسانه‌های هند گزارش دادند: علاوه بر اسکات موریسون نخست وزیر استرالیا، که سخنگوی اصلی این گفت‌وگو است، سایر وزرای خارجه شرکت‌کننده این نشست شامل سول جایشانکار وزیر امورخارجه هند به عنوان میزبان، سرگئی لاوروف وزیر امور خارجه روسیه و همتایان وی از ایران، مراکش، مالدیو، بوتان، استرالیا، آفریقای جنوبی، جمهوری چک، دانمارک، استونی و ازبکستان هستند.

انگلیس در برجام دنباله‌رو آمریکا شد

سخنگوی نخست‌وزیر انگلیس در حالی که بوریس جانسون روز گذشته اعلام کرده بود «توافق با ترامپ» جایگزین برجام شود، بار دیگر اعلام کرد که لندن مایل است برای توافق جایگزینی اقدام کند که از نظر آنها سبب بازداشتن ایران از دستیابی به سلاح هسته‌ای شود؛ به شرط آنکه از حمایت آمریکا برخوردار باشد.

به گزارش ایرنا به نقل از رویترز، وی دیروز در عین حال تأکید کرد که توافق هسته‌ای کنونی، تنها توافق موجود است. گفتنی است، وزیران سه کشور اروپایی انگلیس، آلمان و فرانسه عضو برجام امروز، بیانیه‌ای با عنوان فعال کردن مکانیسم حل اختلاف در این توافق بین‌المللی، صادر کردند

این اقدام از سوی کشورهای اروپایی در حالی صورت گرفته است که ایران هفته گذشته پنجمین گام کاستن از تعهدات هسته‌ای خود را برداشت و مطابق بیانیه دولت، برنامه هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران دیگر با هیچ محدودیتی در حوزه عملیاتی (شامل ظرفیت غنی‌سازی، درصد غنی‌سازی، میزان مواد غنی‌شده و تحقیق و توسعه) مواجه نیست و برنامه هسته‌ای ایران صرفاً بر اساس نیازهای فنی خود پیش خواهد رفت.

از سوی دیگر پیش از آنکه سه کشور اروپایی رسماً ورود به مکانیسم ماشه را اعلام کنند، چند هفته قبل خبرگزاری رویترز به نقل از شش دیپلمات اروپایی اعلام کرده بود که اروپا به دنبال فعال کردن مکانیسم ماشه در ماه جاری میلادی است، با این تفاوت که قصد ندارد فعلاً تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران را فعال کند.

مکانیسم ماشه چه می‌گوید؟

لازم به ذکر است مکانیسم ماشه جزئی از سازوکار توافق هسته‌ای است که درصورت اجرایی نشدن تعهدات یک طرف، طرف مقابل می‌تواند بخش یا تمامی تعهدات برجامی خود را متوقف کند. بر این اساس طبق بندهای توافق هسته‌ای درصورت عملی نشدن تعهدات هر یک از طرفین برجام، مشکلات از طریق رایزنی‌ها در کمیسیون مشترک برطرف خواهد شد. درصورتی که این مشکلات ظرف مدت ۱۵ روز برطرف نشد یا طرفین تصمیم به تمدید کمیسیون مشترک خواهند گرفت یا پرونده به شورای امنیت سازمان ملل متحد موضوع ارجاع خواهد شد.

در همین راستا، روز گذشته تروئیکای اروپا (آلمان، انگلیس و فرانسه) با انتشار بیانیه‌ای با بیان اینکه به کارزار فشار حداکثری آمریکا علیه ایران نمی‌پیوندند، هدف از این اقدام را نقض توافق هسته‌ای از سوی ایران دانسته و اعلام کردند: باتوجه به اقدامات ایران ما هیچ انتخاب دیگری نداریم جز اینکه امروز نگرانی‌های خود را در رابطه با اینکه ایران دیگر به تعهدات خود در برنامه جامع اقدام مشترک عمل نمی‌کند نشان دهیم و طبق مکانیسم حل اختلاف، مطابق با بند ۳۶ در برجام این مسئله را به کمیسیون مشترک ارجاع دهیم. بنابر گزارش خبرگزاری یورونیوز، جوزف بولر مسئول جدید سیاست خارجی اتحادیه اروپا نیز در بیانیه‌ای اعلام کرده است: امروز نامه‌ای از وزرای امور خارجه فرانسه، آلمان و بریتانیا دریافت کرده‌ام که درمورد موضوع مربوط به اجرای تعهدات ایران تحت برنامه جامع اقدام مشترک (JCPOA) به کمیسیون مشترک برای حل و فصل از طریق مکانیسم حل اختلاف مندرج در بند ۳۶ توافقنامه است. من به عنوان هماهنگ کننده کمیسیون مشترک، بر روند مکانیسم حل اختلاف نظارت خواهم کرد.

تناقض در مواضع

از سوی دیگر در حالی که جوزف بولر تصریح کرده که هم اکنون حفظ برجام بیش از هر زمان دیگری از اهمیت برخوردار است و هایکو ماس وزیر خارجه آلمان نیز مدعی شده که اروپا دیگر نمی‌تواند گام‌های ایران در کاهش تعهدات هسته‌ای را بی‌پاسخ بگذارد، دومنیک راب وزیر خارجه انگلستان بدون اشاره به عدم پایبندی اروپا به تعهدات برجامی خود در قبال ایران، از ایران خواست تا برای حفظ برجام به طور کامل به برجام بازگردد.

این اظهارات از سوی اروپا در حالی مطرح می‌شود که ایران از همان آغاز گام اول هسته‌ای در اردیبهشت امسال، تأکید کرده که این اقدام مطابق با بندهای ۲۶ و ۳۶ برجام صورت گرفته و گام‌های برداشته شده درصورت پایبندی سایر طرف‌های برجام قابل بازگشت خواهد بود. طبق گفته مقامات ایران، اروپایی‌ها یازده تعهد در قبال برجام دارند که تاکنون به هیچ کدام از آنها عمل نکرده‌اند. در این میان ایران یک سال و نیم فرصت به طرف‌های مقابل داده و به همین دلیل طبق بندهای برجام برای حفظ این توافق اقدام به کاهش

آلمان، انگلیس و فرانسه مکانیسم ماشه در توافق هسته‌ای را فعال کردند

ماشه اروپا بر روی برجام

محمدرضا ستاری

mrczasattari62@gmail.com

روز گذشته سه کشور اروپایی آلمان، انگلیس و فرانسه با انتشار بیانیه‌ای و طی هماهنگی با سرویس روابط خارجی اتحادیه اروپا، مکانیسم حل اختلاف برجام موسوم به مکانیسم ماشه را فعال کردند.

ایران در واکنش به اقدام اروپا اعلام کرد که به هر گونه بدعهدی، سوعینت و اقدامات غیرسازنده با جدیت و قاطعیت به طور مناسب پاسخ خواهد داد

تروئیکای اروپا، تا عصر روز گذشته سیدعباس موسوی سخنگوی وزارت خارجه ایران درخصوص بیانیه سه کشور اروپایی مبنی بر آغاز فرآیند حل و فصل اختلافات در برجام توسط این سه کشور به خبرنگاران گفت: ابتدا این توضیح لازم است که اقدام سه کشور اروپایی یک اقدام کاملاً انفعالی و از موضع ضعف به شمار می‌رود. فرآیند حل و فصل اختلافات در برجام را جمهوری اسلامی ایران از یک سال و اندی پیش و با ارسال نامه‌های رسمی از سوی وزیر امور خارجه کشورمان به هماهنگ کننده کمیسیون مشترک برجام آغاز کرده و لذا نه به لحاظ فرآیندی و نه به لحاظ عملی اتفاق جدیدی نیفتاده است.

موسوی گفت: واقعیت آن است که به دنبال اعلام خروج غیرقانونی آمریکا از برجام و بازگشت تحریم‌های این کشور که باید وفق برجام لغو می‌شدند، برجام در یک وضعیت عدم توازن و ابتکار وفق قرار گرفت. درنتیجه جمهوری اسلامی ایران وفق بند ۳۶ برجام با آغاز فرآیند حل و فصل اختلافات، مسئله را به کمیسیون مشترک برجام ارجاع داد و این کمیسیون درجستایی که برای رسیدگی به درخواست ایران برگزار شد، چه در سطح مدیران سیاسی و چه در سطح وزرا، با اجماع و تأکید همه طرف‌های برجام مبنی بر اینکه سبب اصلی وضعیت بفرنج کنونی، خروج غیرقانونی آمریکا از برجام است، راه حل‌هایی را برای جبران این وضعیت تصویب کرد. اما متأسفانه در مدت یک سال طرف‌های اروپایی برجام به رغم تعهداتی که هم در برجام داشتند و هم صراحتاً و به طور رسمی پس از خروج آمریکا از برجام در جلسات کمیسیون مشترک برعهده گرفتند، نتوانستند اقدامی ملموس و جدی برای ایفای تعهدات خود صورت دهند و به همین سبب نیز کشورمان از مقررات پیش بینی شده در بندهای ۲۶ و ۳۶ برجام استفاده کرده و اجرای بخشی از تعهدات هسته‌ای خود را طی پنج گام با فواصل زمانی قابل ملاحظه متوقف کرد.

سخنگوی وزارت امور خارجه افزود: درحقیقت اعلام آغاز فرآیند حل و فصل اختلافات و فعال کردن بند ۳۶ برجام از سوی طرف‌های اروپایی

در فضایی مطرح می‌شود که این بند از مدت‌ها پیش توسط ایران مورد استناد قرار گرفته است و وضعیت جدیدی ایجاد نخواهد شد. البته چنانچه اروپایی‌ها – که در بیانیه خود مدعی هستند این اقدام را با حسن‌نیت و با هدف حفظ برجام صورت داده‌اند - به جای تلاش برای ایفای تعهدات خود و بهره‌مند کردن ایران از آثار لغو تحریم‌ها وفق پیوست ۲ برجام، به تداوم مسیر وادادگی در برابر آمریکا ادامه دهند و یا بخواهند از فرآیند حل و فصل اختلافات در کمیسیون مشترک برجام سوءاستفاده کنند، باید خود را برای پذیرش تبعات آن نیز آماده کنند که این تبعات قبلاً به آنان از طرق مقتضی گوشزد شده است.

جمهوری اسلامی ایران همانند گذشته آمادگی کامل دارد با هرگونه حسن‌نیت و تلاش سازنده برای حفظ این توافق مهم بین‌المللی با نهایت حسن‌نیت روبه‌رو شود و در این مسیر از هر ابتکار عمل سازنده‌ای حمایت به عمل آورد. در مقابل، بار دیگر برای همگان، خصوصاً برای سه کشور اروپایی طرف برجام، روشن می‌سازد که به هرگونه بدعهدی، سوعینت و اقدامات غیرسازنده با جدیت و قاطعیت به طور مناسب پاسخ خواهد داد.

از سوی دیگر سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس نیز دیروز در گفت‌وگو با ایستا، با بیان اینکه اروپا هم علی‌رغم ماندن در برجام به تعهداتش عمل نکرد که تفاوتی با خارج شدن از آن نداشت، تصریح کرده است: آنها وقتی دیدند که ما نسبت به حملات وحشیانه آنها اقدام نظامی کردیم، فهمیدند که تهدیدها و رجزخوانی‌هایشان تأثیری ندارد؛ لذا فعال کردن مکانیسم ماشه را در دستور کار قرار دادند. مکانیسم ماشه برای وقتی بود که ما به تعهدات برجامی خود پایبند نبودیم. حال آنکه ایران به تمامی مفاد برجام عمل کرد. این آمریکا بود که از برجام خارج شد و اروپا نیز به تعهداتش پایبند نبود. به همین دلیل اجرای مکانیسم ماشه خلاف مواد برجام و توافقات و موازین بین‌المللی است و حتماً باید دستگاه دیپلماسی به این موضوع ورود جدی داشته و حقوق ملت ایران را استیفا کند.

هیچ توافق جدیدی برای ابقای نیروهای آمریکایی وجود ندارد

ویلیام ورده، سخنگوی دولت عراق در گفت‌وگو با CNN اعلام کرد که دولت عراق از تصمیم پارلمان درباره اخراج نیروهای آمریکا در عراق در پی شهادت سردار قاسم سلیمانی، فرمانده نیروی قدس سپاه و ابومهدی المهندس، نایب رئیس حشدالشعبی در جریان حمله آمریکا به کاروان حشدالشعبی در بغداد حمایت می‌کند.

به گزارش ایستا، وی در این باره افزود: دولت تا بدین لحظه به تصمیم پارلمان مبنی بر خروج نیروهای خارجی از کشور پایبند است، منظور از خروج نیروهای خارجی تنها نظامیان آمریکا نیست؛ بلکه منظور تمامی نیروهای خارجی حاضر در عراق هستند.

وی ادامه داد: هیچ‌گونه توافقی میان دولت آمریکا و عراق برای باقی‌ماندن نیروهای واشنگتن در عراق وجود ندارد و دولت در مسیر درست اجرای تصمیم پارلمان قرار دارد. پیش از این مورگان اورتاگوس، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا در واکنش به درخواست عادل عبدالمهدی، نخست‌وزیر مستعفی عراق مبنی بر ایجاد سازوکار لازم برای خروج نظامیان آمریکا، بر ادامه شراکت واشنگتن و بغداد تأکید کرده بود.

اردوغان، دولت سوریه را به اقدام نظامی تهدید کرد

رئیس جمهوری ترکیه با تهدید به انجام اقدام نظامی علیه دولت سوریه، مدعی شد با این کار قصد دارد مانع نقض آتش‌بس در ادلب شود.

به گزارش فارس، یک روز پس از دیدار سران اطلاعاتی ترکیه و سوریه در روسیه، آنکارا، دمشق را به اقدام نظامی تهدید کرد. «رجب طیب اردوغان» رئیس‌جمهوری ترکیه روز گذشته به بهانه حرکت موج بزرگی از آوارگان سوری به سمت مرزهای کشور خود، دولت سوریه را تهدید کرد در صورت متوقف نکردن عملیات در استان ادلب، اقدام نظامی می‌کند. به نوشته خبرگزاری «آنا‌تولی» اردوغان طی سخنرانی در جمع نمایندگان پارلمانی حزب عدالت و توسعه، گفت: امیدواریم توافق آتش‌بس در ادلب پایدار بماند. ما مصمم هستیم مانع هر حمله‌ای توسط رژیم بشار اسد رئیس‌جمهوری سوریه به ادلب شویم».

ادلب تنها استان از استان‌های سوریه است که کنترل بخش اعظمی از آن در اختیار گروه‌های مسلح تروریستی و همچنین گروه‌های مسلح نزدیک به ترکیه است. ارتش سوریه تاکنون بخشی از جنوب و شرق این استان را که مشمول توافق «کاهش تنش» است، از کنترل تروریست‌ها خارج کرده است. اردوغان با تهدید به اقدام نظامی علیه دولت سوریه، ادامه داد: «چهارصد هزار سوری از ادلب آواره شده‌اند و باید به خانه‌هایشان بازگردند. اگر لازم باشد اقدامات رژیم برای نقش آتش‌بس را خودمان متوقف می‌کنیم. همگان باید بدانند که ما شوخی نمی‌کنیم و هرچه می‌گوییم، انجام می‌دهیم».

گفت‌وگوهای آتش‌بس لیبی

ژانرال حفتر بدون امضای توافق، مسکورا ترک کرد

اما وضعیت کنونی نشان داد که چه کسی خواهان صلح، جنگ یا اتحاد در لیبی است. وزیر خارجه ترکیه اظهار کرد: عدم امضای توافقنامه آتش‌بس توسط خلیفه حفتر، فرمانده نیروهای مستقر در شرق لیبی با دولت وفاق ملی نشان می‌دهد که چه کسی خواهان جنگ و چه کسی خواهان صلح است. او به خبرنگاران گفت: ترکیه تا زمانی که حفتر به رویکرد مخالف خود ادامه دهد، برگزاری کنفرانس برلین درباره لیبی را بی‌معنی می‌داند. همچنین دیروز سرگئی لاوروف وزیر خارجه روسیه در نشست خبری مشترک با هم‌نای سرلانکایی خود در کلمبو گفت: روسیه به تلاش‌های خود برای دستیابی به راه‌حلی برای این بحران ادامه خواهد داد. لیبی در حال حاضر دولتی ندارد و اگر سناریوی سوریه در این کشور تکرار و لیبی به سوریه دوم بدل شود، بسیار متضرر خواهد شد.

لاوروف ناتو را مسئول وضعیت کنونی لیبی دانست و گفت: ناتو، لیبی را در سال ۲۰۱۱ نابود کرد و ما همچنان از این ماجراجویی غیرقانونی رنج می‌بریم. وزیر خارجه روسیه تأکید کرد که لازم است همه طرف‌های لیبیایی را به دستیابی به توافق ترغیب کنند نه اینکه بخواهند همه مسائل با زور حل و فصل شود.

وی در این خصوص گفت: می‌خواهیم تمام تلاش‌هایی که هم‌اکنون اروپایی‌ها از جمله آلمانی‌ها، فرانسوی‌ها و ایتالیایی‌ها انجام می‌دهند و نیز تلاش کشورهای همسایه لیبی مانند الجزایر، مصر، امارات، ترکیه، قطر و روسیه را یکپارچه کنیم

ترکیه برای «متوقف کردن نامحدود درگیری‌ها»، «اعدای‌سازی زندگی روزمره در طرابلس و دیگر شهرها» و ایجاد «وضعیت امن» برای دسترسی مردم به کمک‌های بشردوستانه حمایت کرده است. آنکارا از دولت مستقر در طرابلس حمایت می‌کند و حتی برای کمک به فائز السراج گروهی از سربازانش را به لیبی اعزام کرده است و روسیه با وجود انکارهای مکرر مظنون به پشتیبانی از خلیفه حفتر با ارسال سلاح، پول و نیروهایش است. لیبی در سال‌های اخیر به کشوری بدل شده است که کشورهای خارجی از ترکیه و روسیه گرفته تا کشورهای اروپایی با انگیزه‌های مختلف در آن دخالت کرده‌اند. سرگونی دولت معمر قذافی در سال ۲۰۱۱ توسط ائتلاف بین‌المللی به رهبری ناتو و در پی اعتراضات مردمی به دولت قذافی، نیروهای مختلفی که تنها بر سر سرگونی معمرقذافی توافق داشتند در ماه‌های بعد از سرگونی اختلافات‌شان پررنگ‌تر شد و اندک اندک جنگ داخلی میان گروه‌های مختلف در لیبی شدت گرفت. اکنون حدود ۹ سال از درگیری‌ها در لیبی می‌گذرد و این کشور صحنه بمباران و درگیری به‌ویژه میان دولت طرابلس و دولت شرق لیبی است که هر کدام از حمایت و کمک‌های گروهی از کشورهای خارجی برخوردارند. گفتنی است: دیروز مولود چلاوش اوغلو وزیر خارجه ترکیه در رابطه با این موضوع اعلام کرده است: ترکیه به رهبری رئیس‌جمهوری کشور، وظیفه خود را برای برقراری آتش‌بس و صلح در لیبی انجام داده و خواهد داد،

مذاکرات آتش‌بس بین طرف‌های درگیر در لیبی که روز دوشنبه در مسکو آغاز شده بود، پس از آنکه ژنرال خلیفه حفتر، فرمانده نیروهای شرق لیبی بدون امضای توافق آتش‌بس مسکورا ترک کرد، به حالت تعلیق درآمد.

به گزارش یورونیوز، مذاکرات آتش‌بس لیبی به ابتکار روسیه و ترکیه برگزار شده بود و بر اساس گفته‌های سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه مذاکرات هفت‌ساعته روز دوشنبه پیشرفت‌هایی داشته است، اما نتیجه آن به امضای سند آتش‌بس منجر نشد. فائز السراج، نخست وزیر دولت لیبی که در طرابلس مستقر و دولت‌ش از حمایت سازمان ملل متحد برخوردار است پس از یک روز مذاکره در مسکو این توافق را امضا کرد، ولی به گفته وزیر خارجه روسیه، ژنرال خلیفه حفتر خواستار «وقت بیشتر تا صبح سه‌شنبه» شده بود تا درباره این توافق فکر کند و اطمینان داده بود که سند آتش‌بس را با رویکرد مثبت مورد توجه قرار می‌دهد.

به گفته خالد المشری، رئیس شورای‌عالی دولت لیبی، هیچ نشستی بین فائز السراج و ژنرال خلیفه حفتر در مسکو برگزار نشده است. هم‌زمان سازمان ملل متحد بحث و گفت‌وگو برای استقرار نیروهای صلح‌بان در لیبی را در صورت امضای توافق آتش‌بس بین طرفین، آغاز کرده است. پیش‌نویس توافق آتش‌بس که خبرگزاری فرانسه به نسخه‌ای از آن دست یافته است، از ابتکار روسیه و